

14. marts 2022

Til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget

Vi ønsker med denne henvendelse at opfordre udvalget til at få udarbejdet en uafhængig vurdering af den konkurrencemodell for affaldsenergien, som myndighederne er i gang med at forberede iht. klimaplanen fra 16. juni 2020. Det bør undersøges, om modellen kan forventes at opfylde klimaplanens mål og forudsætninger, før der træffes beslutninger om at gennemføre den.

Side 1 af 3

Baggrunden for vores opfordring er, at vi ønsker den bedst mulige model for affaldsenergien, hvor anlæggene kan levere stort bidrag til at opfylde de danske klimamål, og hvor det kan ske uden, at danskerne skal betale mere for det restaffald, der skal brændes, eller for den fjernvarme, der kommer fra forbrændingen.

Vi er ud fra det, vi indtil nu har hørt, bekymrede for, om konkurrencemodellen vil være egnet til at opfylde klimamål, sikre lave priser og opfylde klimaplanens forudsætninger.

Vores forslag

Klimaplanens mål for affaldsenergien er at reducere CO₂-udledningerne med 0,14 mio. ton i 2030. Det skal nås gennem enten en plan fra KL eller en konkurrencemodell.

De væsentligste forudsætninger er ifølge klimaplanen:

- At kapaciteten skal tilpasses de danske affaldsmængder, hvilket svarer til en forventet kapacitetsreduktion på 30 pct. i 2030 set i forhold til 2020.
- At det er de miljømæssigt og økonomisk mindst effektive anlæg, der lukkes.
- At lukningen skal ske kontrolleret, så der findes alternativt varmegrundlag.
- At det ikke må blive dyrere at være dansker eller drive virksomhed, og at modellen derfor skal føre til lavere affaldspriser og lavere varmepriser i mange tilfælde.

KL's plan blev underkendt af myndighederne i februar 2021, bl.a. fordi planen kun indebærer en reduktion på 27 pct. af kapaciteten, og fordi det ikke var tilstrækkeligt sandsynliggjort, at det var de miljømæssigt dårligste anlæg, som lukkede.

Vi opfordrer udvalget til at få lavet en tilsvarende vurdering af, om konkurrencemodellen kan forventes at opfylde klimaplanens mål og forudsætninger. En sådan vurdering kan fx foretages af Klimarådet.

Stillingtagen til vores forslag

Vi håber, at udvalget deler vores ønske om at få så god model for affaldsenergien som muligt, og at udvalget derfor vil tage godt imod vores forslag.

Såfremt udvalget ikke måtte ønske at få foretaget en sådan vurdering, vil vi så vidt muligt meget gerne orienteres om det, så vi i stedet selv får mulighed for at tage initiativ til at få foretaget en uafhængig vurdering iht. vedlagte udkast til opgavebeskrivelse.

Med venlig hilsen

Kim Mortensen
Dansk Fjernvarme

Henrik Friis
Dansk Affaldsforening

Uafhængig vurdering af, om modellen for udbudsbaseret konkurrence er egnet til at opfylde klimaplanens mål og forudsætning

Formål

Det fremgår af *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* af den 16. juni 2020, at CO₂-udledninger fra affaldsenergisektoren skal reduceres med 0,14 mio. ton i 2030 ved at reducere forbrændingskapaciteten, så der importeres og forbrændes mindre affald.

Det fremgår desuden, at det skal ske på baggrund af enten en plan fra KL for tilpasning af kapaciteten eller en model om udbudsbaseret konkurrence. De væsentligste forudsætninger for modellen er ifølge klimaplanen:

- At kapaciteten skal tilpasses de danske affaldsmængder, hvilket svarer til en forventet kapacitetsreduktion på 30 pct. i 2030 set i forhold til 2020.
- At det er de miljømæssigt og økonomisk mindst effektive anlæg, der lukkes.
- At lukningen skal ske kontrolleret, så der findes alternativt varmegrundlag.
- At det ikke må blive dyrere at være dansker eller drive virksomhed, og at modellen derfor skal føre til lavere affaldspriser og lavere varmepriser i mange tilfælde.

Formålet med denne opgave er at udarbejde en uafhængig vurdering af, hvorvidt myndighedernes model for kontrolleret nedlukning af affaldsenergikapacitet gennem udbudsbaseret konkurrence kan forventes at indfri klimaplanens mål og forudsætninger, så den uafhængige vurdering foreligger forud for en politisk stillingtagen ift. en implementering af modellen.

Indhold

I vurderingen af myndighedernes model for udbudsbaseret konkurrence skal følgende hovedspørgsmål besvares:

- A. Kan modellen forventes at sikre opfyldelse af hovedformålet om reduktion på 0,14 mio. ton CO₂?
- B. Kan modellen forventes at føre til en reduktion på 30 pct. af kapaciteten i 2030 set i forhold til 2020?
- C. Kan modellen forventes at føre til, at det bliver de miljømæssigt og økonomisk mindst effektive anlæg, som lukkes?
- D. Kan modellen forventes at føre til, at lukningen sker på en kontrolleret måde, så der er tid til at etablere et alternativt varmegrundlag?
- E. Kan modellen forventes at føre til en opfyldelse af forudsætningen om, at det ikke må blive dyrere at være dansker eller drive virksomhed, og at modellen derfor skal føre til lavere affaldspriser og lavere varmepriser i mange tilfælde?
- F. Er modellen lovmedholdelig, så den kan gennemføres i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele og uden risiko for at kunne give anledning til ekspropriation?

Supplerende vurdering, som også ønskes gennemført, såfremt det kan ske indenfor de økonomiske og tidsmæssige rammer for opgaven, omhandler følgende spørgsmål:

- 1) Kan hovedformålet om CO₂-reduktioner fra affaldsenergianlæg opnås på andre måder, som bedre opfylder klimplanens forudsætninger?
- 2) Skaber planen klarhed over
 - a. de fremtidige vilkår for konkurrencen mellem affaldsenergianlæggene?
 - b. de fremtidige rammebetingelser for investeringer i fx CO₂-fangstanlæg?
 - c. hvem der kommer til at betale for de strandede omkostning, som planen kan forventes at give anledning til?
 - d. hvilken risiko kommunerne påtager sig, hvis de stiller garantier for videreførelse af de eksisterende lån?

Side 3 af 3

Rammerne for opgavens gennemførelse

Eftersom formålet med klimaplanen er at reducere Danmarks CO₂-udledning på en måde, der tager hensyn til både miljø, forsyningsikkerhed og samfundsøkonomi, bør vurderingen af modellen foretages af en eller flere parter med indsigt i både klimapolitik og økonomi.

Vurderingen skal derfor foretages af (evt. et konsortium af) eksperter med de relevante kompetencer indenfor henholdsvis klimaeffekter, økonomi og jura, med følgende opgavefordeling:

- Del A foretages af en part med kompetencer indenfor klimaeffekter.
- Del B, C, D og E foretages af en part med kompetencer indenfor regulering og samfundsøkonomi.
- Del F foretages af en part med juridiske kompetencer.

Tidshorizonten for udførelse af opgaven er forholdsvis snæver. Opgaven kan ikke påbegyndes før myndighederne har fremlagt den samlede beskrivelse af modellen for kontrolleret nedlukning af affaldsenergikapaciteten gennem udbudsbaseret konkurrence. På nuværende tidspunkt forventes det at ske i april 2022.

Opgaven skal udføres i løber af maksimalt [x] uger fra det tidspunkt, hvor myndighedernes samlede plan modtages.

Budgettet for den samlede vurdering er [x] kr.

I det omfang, det er muligt inden for de tidsmæssige og økonomiske rammer, skal de supplerende vurderinger også gennemføres. Vurderingen af spørgsmål 1 skal i givet fald foretages af parten med kompetencer indenfor klimaeffekter, mens spørgsmål 2 skal foretages af parten med kompetencer indenfor regulering og samfundsøkonomi.

Opgaven forventes udført på baggrund af eksperternes kompetencer og under inddragelse af følgende materiale:

- Myndighedernes samlede oplæg til modellen for kontrolleret nedlukning af affaldsenergikapaciteten gennem udbudsbaseret konkurrence (forventes forelagt for forligskredsen i april 2022).
- Myndighedernes oplæg til forligskredsen (udleveringsnotitser) på de mødet 14. december 2021 og et kommende møde, som forventes afholdt i marts 2022.
- Branchens inputpapirer til myndighedernes forberedelse af modellen for kontrolleret nedlukning af affaldsenergikapaciteten gennem udbudsbaseret konkurrence (fremsendt til Energistyrelsen i perioden fra oktober 2021 til marts 2022).